

Розділові знаки у вивчених синтаксичних конструкціях

Мета:

навчальна: повторити й узагальнити постановку розділових знаків у кінці речення, при однорідних членах речення, при звертаннях і вставлених словах, у складних реченнях, у реченнях з прямою мовою;

розвивальна: розвивати пам'ять учнів, їх логічне мислення, навички виразного читання розділових знаків;

виховна: виховувати уважне ставлення до всіх видів мовленнєвої діяльності, виховувати навички самоконтролю і самокорекції грамотного письма.

ПЕРЕБІГ УРОКУ

I. ОРГАНІЗАЦІЯ

Робота з прислів'ям

Як ви розумієте зміст прислів'я «Слово до слова — зложиться мова»?

II. АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАНЬ, УМІНЬ І НАВИЧОК

Розділові знаки при узагальнювальних словах	
Правило	Схема речення
Якщо узагальнювальне слово стоїть перед однорідними членами речення, то після нього ставиться двокрапка, рідше - тире	
Якщо узагальнювальне слово стоїть після однорідних членів речення, то перед узагальнювальним словом ставиться тире	
Якщо однорідними членами речення не закінчується, то після них ставиться тире	
Якщо перед однорідними членами речення стоять слова як-от, тобто, а саме, наприклад, то перед цими словами ставиться кома, а після них - двокрапка	

РОЗДІЛОВІ ЗНАКИ ПРИ ЗВЕРТАННІ

ЗВ - звертання

СХЕМА РЕЧЕННЯ

Бабусенько! Скажи мені, де я?

ЗВ !... ?

Мамо, чого зажурились?

ЗВ ?

Не забудь, **мій сину,** жнивне поле.

... **ЗВ** ,

Вставайте, **батьку.**

... , **ЗВ** .

Ти чого задивився, **юначе?**

... **ЗВ** ?

ВСТАВНІ СЛОВА

Вставними називаються слова або сполучення слів, що виражають ставлення мовця до змісту повідомлення.

*Вставні слова
не відповідають на питання.*

*Вставні слова та сполучення слів
не є членами речення.*

Приклади вставних слів

БЕЗПЕРЕЧНО	БЕЗУМОВНО	ПРАВДУ КАЖУЧИ
ПЕВНА РІЧ	БЕЗ СУМНІВУ	ВИДНО
МАБУТЬ	МОЖЛИВО	ЗДАЄТЬСЯ
МОЖЕ БУТИ	БЕЗПЕРЕЧНО	НА ЩАСТЯ
НА ДИВО	ЯК НА ГРІХ	СЛАВА БОГУ
ДИВНА РІЧ	ПО-ПЕРШЕ	ОТЖЕ
ТАКИМ ЧИНОМ	ПОГОДЬТЕСЯ	УЯВИ СОБІ
ПО-МОЄМУ	НА ДУМКУ ВЧЕНИХ	НАПРИКЛАД

III. ПОВІДОМЛЕННЯ ТЕМИ, МЕТИ, ЗАВДАНЬ УРОКУ. МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Залучення учнів до формулювання мети і завдань уроку.

IV. ПОВТОРЕННЯ Й УЗАГАЛЬНЕННЯ ВИВЧЕНОГО РАНІШЕ

Робота у групах за картками (три варіанти)

Перепишіть речення, розставте розділові знаки в середині їх і поясніть. Підкресліть однорідні члени речення.

1. З лісу везли на возах клен-дерево ліщину дубове галуззя зелену траву (Ю. Яновський).
2. Гнів і жаль огонь і холод несамовито радість і гірка тута разом охопили Петрове серце (Панас Мирний).
3. Все спить ще і небо і зорі безсилі (П. Тичина).
4. Із хмари тихо виступають обрив високий гай байрак (Т. Шевченко).
5. Для польоту в космос потрібні різнобічні й глибокі знання.
6. Блакитне море небо і чарівні зелені береги затоки все залите сяйвом південного сонця (О. Довженко).
7. Ліс переймав голос машин ніс його в поле клав на межі (В. Сосюра).
8. Відвічний ліс шумів над ним тужливо або стогнав і плакав і ревів, вітрами битий (І. Франко).
9. Все навколо дерева птахи люди сповнене весняної пружної нестримної сили (В. Собко).

Пояснювальний диктант

Поясніть розділові знаки в кінці речень, прочитайте їх із відповідною інтонацією.

1. Який же широкий світ! Який же безмежний рідний край! (О. Донченко).
2. Говоріть своїм ненькам найласкавіші в світі слова (О. Завгородній).
3. Яке

сьогодні блакитне небо, яке високе і чисте! (М. Коцюбинський). 4. Починалась пора золотої, чудесної осені. 5. Діти полюбили і степові краєвиди. 6. Що біліє отам на роздоллі? Чи хмариночка, легка, біла, геть по небі гуляє на волі? Чи на човні то білі вітрила (Леся Українка).

Самостійна робота.

Прочитати фразеологізми. Пояснити їх значення. Сконструювати речення, увівши до їх складу подані фразеологізми і вставні слова з довідки.

Накивати п'ятами; жалів яструб курку; бурмотіти під носа; у чорта на болоті; очі на мокрому місці; земля горить під ногами; утопити в ложці води; у лісі вовки виють, а на печі страшно; іти своїм шляхом; забігти на вогник.

Довідка: на жаль, може, на моє щастя, здавалося, як гадають, безперечно, я знаю, кажуть, можливо, до речі.

V. ПІДСУМОК УРОКУ

Фронтальна бесіда із завданням

Які правила постановки розділових знаків ми повторили?

Наведіть приклади.

VI. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

Повторити правила, вміти їх розказати . Доберіть по одному прикладу на всі правила, які ми повторили на уроці, записати їх до зошита, фото надіслати на перевірку.

Наприклад:

Однорідні члени речення – Я люблю такі смаколики: морозиво, цукерки, шоколад.

Вставні слова -

Звертання -